

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 617/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **EUROMIKO, s. r. o.**, Vajanského 7, Trenčín, IČO 45 332 291, zastúpeného advokátskou kanceláriou Lichner Legal s. r. o., Legionárska 7451/4, Trenčín, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Michal Lichner, proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13 S 7/2021-124 zo 6. júla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 8. septembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka v právnom postavení žalobkyne podala na krajskom súde tri samostatné správne žaloby z 18. januára 2021, 23. marca 2021 a 25. marca 2021, ktorými sa domáhala preskúmania zákonnosti tam bližšie špecifikovaných rozhodnutí Okresného úradu Trenčín, odboru opravných prostriedkov (ďalej len „žalovaný“) o uložení pokút za spáchanie správneho deliktu porušením povinností prevádzkovateľa autoškoly. Krajský súd viedol o každej podanej žalobe samostatné konania,

ktoré uznesením č. k. 13 S 7/2021-89 z 8. septembra 2021 spojil na spoločné konanie ďalej vedené pod sp. zn. 13 S 7/2021. Následne krajský súd rozhodol vo veci samej rozsudkom č. k. 13 S 7/2021-99 z 8. decembra 2021, ktorým napadnuté rozhodnutia žalovaného aj jemu predchádzajúce rozhodnutia Okresného úradu Trenčín, odboru cestnej dopravy a pozemných komunikácií zrušil a sťažovateľke priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Uznesením č. k. 13 S 7/2021-112 z 1. marca 2022 vyšší súdny úradník priznal sťažovateľke náhradu trov konania celkom v sume 1 425,36 eur. Pri rozhodovaní vychádzal z § 11 ods. 4 v spojení s § 13 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Priznaná náhrada pozostávala zo zaplateného súdneho poplatku za podanie správnych žalôb (3-krát á 35 eur) a z trov právneho zastúpenia za štyri úkony právnej služby vykonané v roku 2021 (1. príprava a prevzatie právneho zastúpenia, 2. podanie vo veci samej – správna žaloba, 3. replika, 4. účasť na verejnom vyhlásení rozsudku 8. decembra 2021) a 4-krát režijného paušálu á 10,87 eur. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby súd určil ako jednu šestinú výpočtového základu, ktorú následne v súlade s § 13 ods. 3 vyhlášky zvýšil o jednu tretinu za ďalšie dve správne žaloby z dôvodu spojenia viacerých vecí na spoločné konanie.

4. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú sudca krajského súdu napadnutým uznesením ako nedôvodnú zamietol podľa § 161 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“). Reagujúc na námietky sťažovateľky, zdôraznil kritérium účelnosti a nevyhnutnosti trov konania a skonštatoval, že informovanie klienta nie je možné považovať za úkon – ďalšia porada s klientom, preto súd správne nepriznal sťažovateľke odmenu za porady z 1. apríla 2021, 18. mája 2021, 28. mája 2021 a 23. septembra 2021. Za nedôvodnú považoval tiež námietku sťažovateľky, že do spojenia vecí na spoločné konanie mala byť základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby určená podľa § 11 ods. 4 vyhlášky a následne až po spojení vecí bola dôvodná aplikácia § 13 ods. 3 vyhlášky. Uzavrel, že trovy konania boli vyšším súdnym úradníkom vyčíslené správne a v súlade so zákonom.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že jednotlivé rozhodnutia žalovaného bola nútená napadnúť samostatnými správnymi žalobami, na základe ktorých krajský súd spočiatku viedol tri osobitné konania. Namieta, že krajský súd pri rozhodovaní o výške trov konania postupoval v rozpore so zmyslom a účelom § 13 ods. 3 citovanej vyhlášky, ktorý aplikoval aj na úkony právnej služby vykonané pred rozhodnutím o spojení vecí na spoločné konanie. Zotrváva na svojom názore, že do spojenia vecí mal súd určiť sumu základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby podľa § 11 ods. 4 vyhlášky a až po spojení mal postupovať v zmysle § 13 ods. 3 vyhlášky. Napadnuté uznesenie označuje za arbitrárne a ústavne nekonformné, keďže konajúci súd jej ako úspešnému účastníkovi nezákonne „krátil“ náhradu trov konania. Súčasne sťažovateľka nesúhlasí s nepriznaním odmeny za úkony – porady s klientom, keďže ich vykonanie považuje za maximálne účelné a nevyhnutné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie označených práv podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu napadnutým uznesením okresného súdu o zamietnutí jej sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka o výške priznanej náhrady trov konania.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

7. Zohľadňujúc sťažnostné námietky, ústavný súd považuje v prvom rade za žiaduce poukázať na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016). Ústavný súd sa k problematike trov konania stavia nanajvýš rezervovane, podrobuje ju obmedzenému ústavnoprávnemu prieskumu, pričom k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania pristupuje skutočne iba výnimočne. Tento prístup vychádza z názoru, že rozhodnutie o trovách konania má vo vzťahu k veci samej jednoznačne akcesorickú povahu a samo osebe väčšinou nedosahuje takú intenzitu, ktorá je spôsobilá porušiť základné práva a slobody, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. To však ale neznamená, že rozhodnutiami o trovách konania nemôže dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa. Otázka náhrady trov konania môže nadobudnúť ústavnoprávnu dimenziu v prípade takého postupu všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (obdobne napr. IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

8. Po dôkladnom preskúmaní napadnutého uznesenia nadväzujúceho na rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka o výške priznanej náhrady trov konania ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa v prípade sťažovateľky nedopustil porušenia práva na spravodlivé súdne konanie či svojoľnej aplikácie a interpretácie zákona. V tejto súvislosti zároveň zdôrazňuje, že z jeho postavenia (čl. 124 ústavy) mu neprislúcha posudzovať zákonnosť a už vôbec nie správnosť napadnutého uznesenia, ale len jeho súladnosť s ústavnými princípmi spravodlivého súdneho konania.

9. V danom prípade sa sťažovateľka štyrmi samostatnými správnyimi žalobami podanými krajskému súdu domáhala preskúmania zákonnosti obdobných rozhodnutí toho istého žalovaného, ktorými boli potvrdené rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy o uložení pokút za spáchanie správnych deliktov. Krajský súd v jednotlivých konaniach vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobám sťažovateľky a následne umožnil sťažovateľke podať k vyjadreniam žalovaného repliku, pričom sťažovateľka uvedené právo využila. V ďalšom priebehu konania krajský súd uznesením č. k. 13 S 7/2021-89 z 8. septembra 2021 pristúpil k spojeniu vecí na spoločné konanie podľa § 65 SSP, keďže dospel k záveru, že tieto spolu skutkovo súvisia a týkajú sa tých istých účastníkov, a následne žalobám sťažovateľky vyhovel rozsudkom č. k. 13 S 7/2021-99 z 8. decembra 2021.

10. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti predovšetkým spochybňuje aplikáciu § 13 ods. 3 vyhlášky pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny aj za úkony právnej služby vykonané pred vydaním uznesenia o spojení vecí na spoločné konanie. V konkrétnostiach namieta, že až do momentu spojenia vecí mal súd pri rozhodovaní aplikovať § 11 ods. 4 vyhlášky a priznať jej tak odmenu za každý úkon právnej služby vykonaný v spočiatku samostatne vedených súdnych konaniach.

11. Ustanovenie § 13 ods. 3 vyhlášky upravuje osobitnú právnu normou predpokladaný postup v prípade spojenia dvoch alebo viacerých vecí (nárokov) v jednom konaní (tzv. objektívna kumulácia), tak že základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou sa zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach. To znamená, že nedochádza k súčtu základných tarifných odmien za jednotlivé veci. Účelom spojenia dvoch alebo viacerých vecí na spoločné konanie je práve uplatnenie princípu procesnej ekonómie a zásady hospodárnosti konania, ktoré sa má „pretaviť“ aj do rozhodovania súdu o trovách konania.

12. Napriek tomu, že účelom a zmyslom predmetného ustanovenia vyhlášky nie je, aby k stanoveniu základnej sadzby tarifnej odmeny v zmysle tohto ustanovenia dochádzalo aj v prípadoch, keď súd vedie jednotlivé konania samostatne, vykonáva v nich úkony a pred rozhodnutím vo veci samej tieto konania spojí na spoločné konanie, ústavný súd zastáva názor, že aj takéto prípady je vždy potrebné posudzovať individuálne, a to predovšetkým so zohľadnením zákonných kritérií účelnosti a opodstatnenosti preukázane vynaložených trov konania ako ich definičných znakov (§ 163 SSP). Každý výdavok v konaní je pritom zo strany správneho súdu posudzovaný osobitne a pri absencii niektorého z týchto znakov nemôže byť účastníkovi priznaná jeho náhrada podľa § 167 či 168 SSP, prípadne aj § 169 SSP (obdobne I. ÚS 534/2020).

13. V prejednávanom prípade je zrejmé, že konajúci súd podrobil sťažovateľkou uplatnené trovy práve hodnoteniu, či (kumulatívne) spĺňajú všetky atribúty v zmysle citovaného § 163 SSP, čím uplatnil svoj zákonom daný priestor na uváženie účelnosti trov konania. Sudca krajského súdu pritom, reagujúc na námietky sťažovateľky uplatnené v podanej sťažnosti, zrozumiteľne, logicky a dostatočne odôvodnil svoj záver o správnosti postupu vyššieho súdneho úradníka pri výpočte sumy náhrady trov konania (bod 14 napadnutého uznesenia).

14. Ústavný súd tak dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu nie je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces a nedošlo ním k takému extrémnemu vybočeniu z princípu spravodlivosti, ktoré by mohlo nadobudnúť ústavnoprávnu intenzitu. Vo všeobecnosti totiž platí, že pochybenia pri rozhodovaní o náhrade trov konania vrátane rozhodovania o ich výške spravidla nedosahujú samy osebe takú intenzitu, na základe ktorej možno vysloviť porušenie základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť (II. ÚS 137/2018).

15. Za situácie, ak krajský súd v rámci rozhodovania o otázke priznania náhrady trov konania predstavujúcej trovy právneho zastúpenia aplikoval na vec sa vzťahujúce právne normy vyhlášky spôsobom, ktorý nemožno označiť za arbitrárny, nie je ústavný súd oprávnený vstupovať a nahradzovať prijaté právne závery krajského súdu, čo sa výkladu a aplikácie jednoduchého (podústavného) práva týka.

16. Za nedôvodnú je potrebné považovať aj ďalšiu námietku sťažovateľky týkajúcu sa nepriznania odmeny za sporné úkony právnej služby (viaceré porady s klientom). Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že dôvodnosť nepriznania náhrady trov konania za jednotlivé úkony právnej služby mu neprináleží hodnotiť, pretože stanovenie konkrétnej výšky trov konania je otázkou interpretácie tzv. podústavného práva, do ktorej ústavnému súdu bez všetkého neprislúcha vstupovať. Ako už bolo totiž načrtnuté, právomoc ústavného súdu nenahrádza postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužíva sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom (obdobne I. ÚS 259/2020). Nepriznanie náhrady trov konania podľa predstáv sťažovateľa, teda nie vo výške ním vyčíslenej, nezakladá nezákonnosť rozhodnutia, nie to ešte jeho neústavnosť, ak konajúci súd po dôslednom posúdení jednotlivých uplatnených úkonov právnej služby svoj záver o (ne)priznaní náhrady za ne premietne do náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia, čo bol aj tento prípad. Nič na tom nemôže zmeniť ani presvedčenie sťažovateľky o maximálnej účelnosti a nevyhnutnosti týchto úkonov právnej služby.

17. Ústavný súd tak uzatvára, že krajský súd rozhodol vo veci sumy náhrady trov v intenciách právnych predpisov spôsobom, ktorý nesignalizuje žiaden závažný excés ani zásah do základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu

18. Vzhľadom na to, že sťažovateľka celkom zjavne namieta porušenie jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu v nadväznosti na namietané porušenie jej práva na spravodlivý súdny proces, ústavný súd musel ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu